C/2025/2939

2025.5.22.

A Tanács állásfoglalása a közös „európai diploma” címkéről és az esetleges közös európai diploma felé vezető következő lépésekről: Európa versenyképességének és az európai felsőoktatás vonzerejének fokozása

(C/2025/2939)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

A hatékony európai felsőoktatási együttműködéshez szükséges kapcsolatok kiépítéséről szóló, 2022. április 5-i tanácsi ajánlásban ([1]) felvázolt koncepcióra építve,

A felsőoktatási intézmények Európa jövője érdekében való megerősítéséről szóló európai stratégiáról szóló tanácsi következtetések ([2]) fényében,

Nyugtázva a közös európai diploma tervezetéről szóló bizottsági közleményt ([3]),

1. Egységesen osztva egy, a reziliens, felkészült, innovatív és virágzó Európára vonatkozó jövőképet, ÚJÓLAG HANGSÚLYOZZA szilárd elkötelezettségét amellett, hogy a jelen és a jövő nemzedékei fel legyenek vértezve azokkal az ismeretekkel, készségekkel, kompetenciákkal és értékekkel, amelyek révén el tudnak igazodni korunk meghatározó kihívásai közepette. Ahogy a globális változások – az Európa határain és azon túl zajló fegyveres konfliktusok, a felgyorsulóban lévő környezeti válság, valamint az ipar és a munkaerőpiacok számára kihívást jelentő technológiai átalakulás – átformálják társadalmainkat, felismerjük, hogy olyan előretekintő, összehangolt és ambiciózus megközelítésre van szükség, amely megerősíti Európa versenyképességét, miközben megőrzi kulturális, művészeti és szellemi örökségének gazdagságát és sokszínű oktatási hagyományait;

2. MEGÁLLAPÍTJA, hogy Európa jövője a polgárok erejétől függ, akik képzettek, elkötelezettek és képesek arra, hogy egy dinamikus és igazságos társadalmat formáljanak és abban részt vegyenek, és ELKÖTELEZI magát aziránt, hogy előmozdítsa olyan európai nemzedékek felnövését, akik elszántságuknak és innovációjuknak köszönhetően felkészültek a globális kihívásokkal és a kiszámíthatatlan jövővel szembeni helytállásra;

3. ELISMERI a felsőoktatási intézmények és a felsőoktatási intézmények szövetségei – például az „Európai Egyetemek” – kulcsfontosságú szerepét az akadémiai és tudományos kiválóság előmozdításában, a technológiai áttörések érdekében végzett úttörő munkában, valamint a munka változó világában szükséges alapvető ismeretek, készségek és kompetenciák ápolásában, amely szerepet az említett szervezetek többek között a különböző tudományos területeket integráló interdiszciplináris megközelítések révén töltik be; TUDATÁBAN VAN annak, hogy e szervezetek kulcsszerepet töltenek be az egész életen át tartó tanulásban mint a munkaerőpiaci átmenetekre való reagálásban, különösen rugalmas és testre szabott tanulási pályák kidolgozása révén, beleértve adott esetben a kisebb tanulási egységeket, például a mikrotanúsítványokat is; és HANGSÚLYOZZA, hogy olyan megújított és ambiciózus európai együttműködésre van szükség a felsőoktatás terén, amely fenntartja Európa versenyelőnyét és vezető szerepét a globális színtéren;

4. ELKÖTELEZI magát olyan stratégiai megoldások azonosítása és megvalósítása mellett, amelyek megerősítik Európa azon képességét, hogy vonzza a tehetséget, megtartsa a szakértelmet és vezető szerepet töltsön be a feltörekvő ágazatokban, és egyszersmind felszámolja a tehetség szabad mozgása előtt álló akadályokat. Ennek a törekvésnek robusztus oktatási alapon kell nyugodnia, megkönnyítve az intézmények közötti transznacionális együttműködést, előmozdítva a kiegyensúlyozott, magas színvonalú mobilitást, és javítva az oktatási és tanulási keretek alkalmazkodóképességét a jövőbeli szükségletek tekintetében, különösen az Erasmus+ program által kínált lehetőségek valamennyi tagállamban történő, teljes körű kiaknázása révén;

5. NYOMATÉKOSÍTJA, hogy az oktatásnak nem csupán a gazdasági fejlődésnek, hanem mindenekelőtt a társadalmat egyesítő demokratikus, társadalmi és kulturális struktúra ápolásának az eszközeként kell szolgálnia, a közös európai értékeken alapuló, pozitív és inkluzív identitás és összetartozás érzetének helyi, regionális, nemzeti és uniós szinten való erősítése révén;

6. ÚJÓLAG HANGSÚLYOZZA, hogy az Európai Unió – a tagállamoknak az oktatási és képzési politikáik kialakítására vonatkozó hatásköre teljes mértékű tiszteletben tartása mellett – jelentős szerepet játszik az oktatás és képzés támogatásában, és HANGSÚLYOZZA annak fontosságát, hogy az európai kezdeményezések kidolgozása során figyelembevételre kerüljenek a nemzeti, regionális és helyi szükségletek és körülmények;

7. KIEMELI, hogy az európai oktatási térség és az Európai Kutatási Térség – az európai felsőoktatási térséggel szinergiában – alapvető együttműködési kereteket jelentenek, amelyek célja az oktatás, a tanítás, a kreativitás, a kutatás, a tudástranszfer és az innováció Európa-szerte történő támogatása, fokozása és ösztönzése;

([1]) HL C 160., 2022.4.13., 1. o.
([2]) HL C 167., 2022.4.21., 9. o.
([3]) COM(2024) 144 final.

8. NYUGTÁZZA a Letta-jelentést, amely javasolja a kutatást, az innovációt és az oktatást magában foglaló ötödik szabadság bevezetését, valamint egy európai diploma kidolgozását annak érdekében, hogy fokozódjon a felsőoktatás terén folytatott transznacionális együttműködés és a tehetség Európán belüli áramlása egy integráltabb egységes piacon; NYUGTÁZZA továbbá a Draghi-jelentést, amely hangsúlyozza, hogy az innováció kulcsfontosságú az Európa rezilienciájának megerősítéséhez szükséges zöld és digitális átállás megvalósításához, HANGSÚLYOZZA, hogy sürgősen meg kell szüntetni az innovációs szakadékot, valamint KIEMELI, hogy az oktatási és képzési rendszereknek jobban kell reagálniuk a változó készségigényekre;

9. NYOMATÉKOSÍTJA, hogy bár folyamatban vannak a tárgyalások a közös európai diplomáról, az Európai Unió Tanácsa még nem döntött annak esetleges bevezetéséről, és hogy a közös európai diplomára való, ebben a tanácsi állásfoglalásban foglalt bármely hivatkozást ennek tudatában kell értelmezni;

10. HANGSÚLYOZZA, hogy meg kell őrizni a felsőoktatási intézmények autonómiáját és sokszínűségét, valamint – az uniós jogra is figyelemmel – az erőforrásokhoz, többek között a rendelkezésre álló uniós finanszírozáshoz való méltányos hozzáférést, függetlenül ezen intézmények működési formájától, tiszteletben tartva ugyanakkor a költségvetési elveket, valamint a költségvetés végrehajtása szempontjából releváns, az EUSZ 2. cikkében foglalt uniós értékeket, és egy olyan inkluzív megközelítés mellett SZÁLL SÍKRA, amely lehetővé teszi valamennyi felsőoktatási intézmény számára, hogy élvezze az európai és nemzetközi együttműködés előnyeit, annak biztosítása mellett, hogy egyetlen intézmény se maradjon hátra a kiválóságra való törekvés során;

11. HANGSÚLYOZZA, hogy az európai oktatási térség megvalósítására irányuló minden új kezdeményezést – beleértve a közös „európai diploma” címke bevezetését és a közös európai diploma felé vezető következő lépéseket – közös, fokozatos megközelítésnek kell vezérelnie, elkerülve a felsőoktatási intézményekre és a nemzeti minőségbiztosítási szervezetekre háruló további adminisztratív terheket és a meglévő pénzügyi eszközökön túlmutató pénzügyi kötelezettségvállalásokat, anélkül, hogy ez érintené a 2027 utáni többéves pénzügyi keretről szóló tárgyalásokat, és biztosítva, hogy a haladásból valamennyi tagállam részesüljön, továbbá ELKÖTELEZI magát amellett, hogy ezeket az erőfeszítéseket koherenciával, ambícióval és aziránti szilárd elkötelezettséggel mozdítsa elő, hogy az oktatás minden európai számára a személyes, társadalmi és szakmai kiteljesedés, valamint az aktív polgári szerepvállalás alapjául szolgáljon;

12. NYUGTÁZZA, hogy az Erasmus+ szakpolitikai kísérleti projektjeinek a közös „európai diploma” címkével kapcsolatos végeredményei lehetőséget kínálnak további megbeszélésekre arról, hogy – többek között olyan releváns kezdeményezések révén, mint a közös európai diploma – miként lehetne megkönnyíteni a transznacionális együttműködésben részt vevő felsőoktatási intézmények számára, hogy a bolognai eszközökkel összhangban közös programokat kínáljanak és közös diplomákat adjanak ki. Az „európai diploma” címke bevezetése magában rejti annak lehetőségét, hogy növekedjen a közös tanulmányi programok száma, hogy ezáltal kritikus tömeg jöjjön létre, és a tagállamok nagyobb ösztönzést kapjanak arra, hogy felszámolják a közös tanulmányi programok nyújtása előtt álló számos akadályt;

13. EGYETÉRT abban, hogy a közös „európai diploma” címke, valamint a közös európai diploma felé vezető következő lépések eredményei növelhetik a közös tanulmányi programok vonzerejét, a mobilitást és végső soron az automatikus elismerést, olyan előretekintő oktatási környezetet teremtve, amely támogatja az innovációt és előmozdítja a határokon átnyúló együttműködést, valamint megerősíthetik az európai felsőoktatást és annak globális státuszát, a ma polgárai és az Európa jövőjét formáló generációk javára;

14. HANGSÚLYOZZA, hogy az ezen állásfoglalásban meghatározott intézkedéseket a különböző nemzeti jogi keretek között működő oktatási és képzési rendszerek figyelembevételével kell végrehajtani;

A KÖVETKEZŐ HÁROM SZAKASZT HATÁROZZA MEG A KÖZÖS „EURÓPAI DIPLOMA” CÍMKE BEVEZETÉSE ÉS A KÖZÖS EURÓPAI DIPLOMA ELŐKÉSZÍTÉSE CÉLJÁBÓL:

1. 1. SZAKASZ: A KÖZÖS „EURÓPAI DIPLOMA” CÍMKE BEVEZETÉSE ELŐKÉSZÜLETEINEK VÉGLEGESÍTÉSE (2025–2026)

2. 2. SZAKASZ: A KÖZÖS „EURÓPAI DIPLOMA” CÍMKE BEVEZETÉSE, MEGVALÓSÍTÁSÁNAK NYOMON KÖVETÉSE, ALKALMAZÁSÁNAK ÉRTÉKELÉSE, VALAMINT A KÖZÖS EURÓPAI DIPLOMÁVAL KAPCSOLATOS MEGVALÓSÍTHATÓSÁGI ÉS FELTÁRÓ MUNKÁK ELVÉGZÉSE (2026–2028)

3. 3. SZAKASZ: A KÖZÖS EURÓPAI DIPLOMA FELÉ VEZETŐ KÖVETKEZŐ LÉPÉSEKRE VONATKOZÓ, TÉNYEKEN ALAPULÓ DÖNTÉS MÉRLEGELÉSE ÉS MEGHOZATALA (2029)

1. **1. SZAKASZ: A KÖZÖS „EURÓPAI DIPLOMA” CÍMKE BEVEZETÉSE ELŐKÉSZÜLETEINEK VÉGLEGESÍTÉSE (2025–2026)**

A BIZOTTSÁG FELKÉRÉST KAP arra, hogy a tagállamokkal együtt és az összes érintett érdekelt féllel szorosan együttműködve:

a) hozzon létre szakpolitikai labort az európai oktatási térség stratégiai keretrendszerének felsőoktatási munkacsoportja keretében, amelynek feladata az lesz, hogy átfogó keretet dolgozzon ki a közös „európai diploma” címke, valamint az olyan feladatok céljára, mint például:

— világos fogalommeghatározások, leírások, mutatók és közös módszer kidolgozása az európai felsőoktatási minőségbiztosítási és elismerési rendszerről szóló tanácsi ajánlás II. mellékletében foglalt kritériumoknak való megfelelés ellenőrzésére, teljes mértékben tiszteletben tartva a tagállamoknak az oktatás és a képzés területén meglévő hatásköreit, valamint a szubszidiaritás elvét,

— iránymutatások és eljárások kidolgozása a közös „európai diploma” címke kibocsátására vonatkozóan,

— szabványosított sablon tervezése a címkéhez kapcsolódó vizuális identitáshoz, beleértve a címke mind fizikai, mind digitális formátumban történő grafikai megjelenítését is.

A szakpolitikai labor a Bizottság képviselői mellett a tagállamok azon képviselőiből fog állni, akik az európai oktatási térség stratégiai keretrendszere felsőoktatási munkacsoportjának (vagy a munkacsoport e kereten belül létrehozott bármely utódjának) a tagjai, valamint a tagállamok által delegált egyéb szakértőkből. A szakpolitikai labor konkrét témákkal kapcsolatos munkájához szükség esetén hozzájárulhatnak a labor által meghívott szakértők. A labor tevékenységeit a tagállamoknak és a Bizottságnak közösen kell irányítaniuk, a technikai és szervezési támogatást pedig a Bizottság fogja nyújtani;

b) 2026 közepéig mutassa be a Tanácsnak az európai oktatási térség stratégiai keretrendszere felsőoktatási munkacsoportjának keretében létrehozott szakpolitikai labor eredményeit annak érdekében, hogy 2026-ban ténylegesen be lehessen vezetni a közös „európai diploma” címkét;

A TAGÁLLAMOK TOVÁBBÁ FELKÉRÉST KAPNAK ARRA, HOGY:

a) amennyiben ez még nem történt meg, teljeskörűen ültessék át a gyakorlatba a bolognai eszközöket – például az európai kreditátviteli és -gyűjtési rendszert (ECTS), az oklevél-kiegészítést, az európai felsőoktatási térség minőségbiztosításának európai sztenderdjeit és irányelveit (ESG), valamint a közös programok minőségbiztosítására vonatkozó európai megközelítést – mint a közös „európai diploma” címke bevezetésének kulcsfontosságú előmozdítóit. Ez az intézkedés várhatóan Európa-szerte elő fogja mozdítani az intenzívebb és rugalmasabb transznacionális együttműködést, különösen a közös „európai diploma” címke bevezetését és a közös európai diploma felé vezető következő lépéseket megelőzően;

b) hozzák meg a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy 2026 végéig be lehessen vezetni a közös „európai diploma” címkét, ezáltal konzisztenciát és esélyegyenlőséget biztosítva valamennyi európai felsőoktatási intézmény számára;

2. **2. SZAKASZ: A KÖZÖS „EURÓPAI DIPLOMA” CÍMKE BEVEZETÉSE, MEGVALÓSÍTÁSÁNAK NYOMON KÖVETÉSE, ALKALMAZÁSÁNAK ÉRTÉKELÉSE, VALAMINT A KÖZÖS EURÓPAI DIPLOMÁVAL KAPCSOLATOS MEGVALÓSÍTHATÓSÁGI ÉS FELTÁRÓ MUNKÁK ELVÉGZÉSE (2026–2028)**

A BIZOTTSÁG ÉS A TAGÁLLAMOK FELKÉRÉST KAPNAK ARRA, HOGY:

a) 2026 és 2028 között együttesen vezessék be a közös „európai diploma” címkét, és irányítsák a folyamatot, azzal a céllal, hogy teszteljék a címke megvalósíthatóságát és felmérjék annak lehetséges következményeit politikai, jogi, pénzügyi és adminisztratív szempontból, valamint azt, hogy milyen mértékben szűntek meg a felsőoktatási ágazatban a közös diplomákkal kapcsolatos transznacionális együttműködés előtt álló akadályok – például azok, amelyeket a közös „európai diploma” címkével kapcsolatos, az Erasmus+ égisze alá tartozó szakpolitikai kísérleti projektek végeredményei keretében azonosítottak;

b) használják az európai oktatási térség stratégiai keretrendszere felsőoktatási munkacsoportjának szakpolitikai laborját mint olyan platformot, amely révén értékelni lehet a közös „európai diploma” címke bevezetése terén elért eredményeket, meg lehet könnyíteni a felsőoktatási intézményekkel, a hallgatókkal, a minőségbiztosítási szervezetekkel és az egyéb érdekelt felekkel való strukturált együttműködést, valamint meg lehet vizsgálni a közös európai diploma koncepcióját és megvalósíthatóságát, szem előtt tartva a következő lépéseket és a további irányvonalat;

A BIZOTTSÁG FELKÉRÉST KAP ARRA, HOGY:

a) dolgozzon ki olyan célzott intézkedéseket, amelyek támogatják a közös „európai diploma” címke közös programok keretében történő kibocsátása iránt érdeklődést mutató felsőoktatási intézményeket;

b) mozdítsa elő a közös „európai diploma” címke láthatóságát, és ossza meg az azzal kapcsolatos információkat a felsőoktatási intézmények, a hallgatók, a munkáltatók és általánosságban a polgárok körében. Ezen erőfeszítések magukban foglalhatnák egy olyan vizuális identitás, valamint kommunikációs és márkaépítési stratégia kidolgozását, amely kiemeli egyrészt a címke hozzáadott értékét a tanulók, a kutatás és az innováció szempontjából a tagállamokban, másrészt a címkének a nemzetközi hallgatók vonzása tekintetében fennálló potenciálját;

c) évente adjon visszajelzést a Tanácsnak azt követően, hogy megkezdődött a közös „európai diploma” címke bevezetése. Ennek a visszajelzésnek betekintést kell nyújtania többek között a végrehajtási folyamatba, a felmerülő kihívásokba és a levont tanulságokba, lehetővé téve a bevezetés sikerének támogatásához szükséges kiigazítások elvégzését;

d) kövesse nyomon a bevezetési szakaszt és végezze el annak átfogó értékelését, szoros együttműködésben az európai oktatási térség stratégiai keretrendszere felsőoktatási munkacsoportjának szakpolitikai laborjával, amely értékelni fogja:

   — a bevezetés eredményeit és a közös „európai diploma” címke potenciális hozzáadott értékét, különös tekintettel a megvalósíthatóságra, a felmerült kihívásokra és a kezdeményezés bármely lehetséges hatására,

   — a közös „európai diploma” címke relevanciáját a transznacionális együttműködés támogatása, a közös tanulmányi programok vonzerejének és számának az EU-ban való növelése, az európai felsőoktatás globális versenyképességének erősítése, valamint a hallgatók és a személyzet kiegyensúlyozott mobilitásának fokozása tekintetében;

e) az európai oktatási térség stratégiai keretrendszere felsőoktatási munkacsoportjának szakpolitikai laborjával együtt készítsen a közös európai diplomáról szóló megvalósíthatósági tanulmányt, amelyben értékeli azokat az európai kritériumokat, amelyek alapján ezt a közös diplomát meg lehetne szerezni, a vonatkozó minőségbiztosítási eljárásokat, valamint azt, hogy a diploma milyen potenciállal rendelkezik a felsőoktatási ágazatban a közös diplomákkal kapcsolatos transznacionális együttműködés akadályainak felszámolása terén, elemezve annak a felsőoktatási programok értékére és elismerésére, valamint a diplomát kiadó felsőoktatási intézményekre gyakorolt hatását, továbbá megvizsgálva a hallgatók szempontjait, beleértve a legfontosabb kihívásokat, az érzékelt előnyöket és a lehetséges alternatív megközelítéseket;

f) 2028 végéig további döntés céljából nyújtson be értékelő jelentést a Tanácsnak a közös „európai diploma” címke bevezetéséről, valamint 2028 végéig további döntés céljából nyújtsa be a közös európai diplomára irányuló megvalósíthatósági tanulmányt;

JAVASOLT, HOGY A TAGÁLLAMOK:

a) osszák meg a releváns adatokat a Bizottsággal a bevezetés átfogó értékelésének elősegítése érdekében;

3. **3. SZAKASZ: A KÖZÖS EURÓPAI DIPLOMA FELÉ VEZETŐ KÖVETKEZŐ LÉPÉSEKRE VONATKOZÓ, TÉNYEKEN ALAPULÓ DÖNTÉS MÉRLEGELÉSE ÉS MEGHOZATALA (2029)**

A Tanács a közös „európai diploma” címke bevezetéséről szóló bizottsági értékelő jelentés és a közös európai diplomáról szóló megvalósíthatósági tanulmány Tanács általi elemzésének eredményei alapján határozhat a közös „európai diploma” címke hosszú távú bevezetéséről, és felkérheti a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot a közös európai diploma bevezetésére irányuló további konkrét lépésekre. Egy ilyen közös diploma létrehozása új utakat nyithat az Európai Unió felsőoktatásának jövője előtt, és eszközként szolgálhat a jelenlegi és a jövőbeli generációk személyes, társadalmi és szakmai fejlődésének, valamint aktív polgári szerepvállalásának előmozdításához.